

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Kontynentalne celtyckie plemiona i języki**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **15-KCPJ-CE-12**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **fakultatywny**
4. Kierunek studiów: **Filologia angielsko-celtycka**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **I stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **III**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30h ćw**
9. Liczba punktów ECTS: **3**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **dr hab. Wojciech Sowa, prof. UAM wojsow@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **angielski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): **tak, częściowo, WAMU Moodle**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Zajęcia mają na celu przekazanie zaawansowanej wiedzy o plemionach celtyckich w epoce żelaza i okresie rzymskim w czasach, gdy języki celtyckie były używane nie tylko na Wyspach Brytyjskich, ale także w Europie kontynentalnej, w tym na terenach współczesnej Francji, Hiszpanii, Włoch, Belgii, Holandii, Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Czech, Słowacji, Słowenii i Turcji. Kurs stanowi wprowadzenie w metodologię badania starożytnych języków i kultur i oferuje wstęp do struktury gramatycznej dialektów celtyckich kontynentalnych, a także do kontekstu archeologicznego inskrypcji. Kurs oferuje także rozwinięcie umiejętności czytania ze zrozumieniem i interpretacji najważniejszych źródeł historycznych oraz tekstów naukowych: etnograficzne relacje autorów greckich i łacińskich zostają zderzone z materiałem archeologicznym, językowym i z obszaru sztuki. Na tej podstawie studenci odkrywają historię Celtów (np. kontakt ze światem śródziemnomorskim, migracje, podbój rzymski), ich religię i instytucje społeczne i dochodzą do źródeł antycznej celtyckiej tożsamości. Celem dodatkowym jest rozwinięcie umiejętności prowadzenia dyskusji naukowej, a także umiejętności komunikacji i pracy w grupie.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Znajomość historii powszechnej na poziomie szkoły średniej, podstawowe znajomości na temat historii plemion celtyckich, kultury, literatury i języków celtyckich na poziomie zajęć „wstęp do studiów celtyckich”.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_1	posiada świadomość różnorodności dziedzin składających się na studia celtyckie i możliwości wykorzystywania narzędzi analitycznych z innych dyscyplin	K_W01, K_W02, K_W03, K_U16
EU_2	zna dzieje antycznej cywilizacji celtyckiej oraz wie o problemach celtyckiego obszaru językowego w Europie (i poza nią) w historycznej perspektywie	K_K08, K_K9
EU_3	analizuje sfery rozwoju cywilizacji celtyckiej przy wykorzystaniu interdyscyplinarnej wiedzy celtologicznej, sięga do innych dyscyplin naukowych	K_U08, K_U10, K_U06
EU_4	korzysta z tekstów źródłowych oraz dokonuje ich krytycznej interpretacji umiejscawiając je odpowiednio w czasie i przestrzeni	K_U03, K_U08, K_U10
EU_5	krytycznie analizuje materiały i teksty naukowe; również te dostępne w Internecie	K_U03, K_U08
EU_6	poprawnie formułuje wypowiedzi pisemne w formie eseju o charakterze akademickim	K_U13, K_U07
EU_7	potrafi wykorzystać wiedzę uzyskaną podczas trwania kursu w analizie tekstów literackich omawianych w dalszym toku studiów	K_U10, K_U11, K_K05

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wprowadzenie w metodologię językoznawstwa historycznego ze szczególnym uwzględnieniem języków „fragmentarycznie poświadczonych”	EU1-EU7
Początki cywilizacji celtyckiej w Europie - Hallstatt	EU1-EU7
Rozwój cywilizacji celtyckiej w Europie- La Tène	EU1-EU7
Indo-europejski a celtycki	EU1-EU7
Języki celtyckie – podział wewnętrzny języków celtyckich	EU1-EU7
Przegląd języków i kultur staroceltyckich: lepontyjski	EU1-EU7
Przegląd języków i kultur staroceltyckich: celtiberyjski	EU1-EU7
Przegląd języków i kultur staroceltyckich: galijski	EU1-EU7
Przegląd języków i kultur staroceltyckich: galacki	EU1-EU7
Kultury epigraficzne i rzeczywistość językowa	EU1-EU7
Celtyckie substraty w Europie	EU1-EU7
Elementy kultury celtyckiej: religia, poezja, sztuka wojenna – przedstawienie w źródłach	EU1-EU7
Rzetelność i przydatność źródeł antycznych	EU1-EU7

5. Zalecana literatura:

Fragmenty :

C. I. Caesar *Commentarii de Bello Gallico*

Literatura przedmiotu :

Beltrán Lloris, F.: *Celtibérico. Lengua, escritura, epigrafía* (Universidad de Zaragoza 2018)

Cunliffe, B.W: *The Celts: A Very Short Introduction* (Oxford University Press, 2003)

Cunliffe, B.W: *The Ancient Celts* (Penguin Books, 1999)

Delamarre, X.: *Dictionnaire de la langue gauloise. Une approche linguistique du vieux-celtique continental. 2e édition* (Editions Errance 2003).

Eska, J. F.: ‘Continental Celtic’, in: *The Cambridge Encyclopedia of the World’s Ancient Languages*. Ed. by R.D. Woodard (Cambridge University Press, 2004, 857–880)

Eska, J.F. - Evans, D.E: ‘Continental Celtic’, in: *The Celtic Languages*. Ed. by M.J. Ball & J. Fife, (Routledge 1993, 26–63)

Eska, J: ‘Galatian language’. In: Koch, J. T. (ed.) *Celtic Culture. A Historical Encyclopedia. Volume II. Celto–F* (Santa Barbara, CA 2006, 788).

Freeman, P: *The Galatian Language: A Comprehensive Survey of the Language of the Ancient Celts in Greco-Roman Asia Minor* (Lewiston 2001).

- Haywood, J:** The Historical Atlas of the Celtic World. Foreword by Barry Cunliffe. With 214 illustrations, 180 in colour, including 54 maps (Thames & Hudson 2001)
- Holder, A:** Alt-Celtischer Sprachschatz. 3 Bde. (B. G. Teubner 1891–1913).
- Королёв, А. А:** 'Глава II. Континентальные кельтские языки', in: В. П. Калыгин и А. А. Королёв, Введение в кельтскую филологию (Наука 1989, 45–106)
- Korolev, A. A:** 'The Early Celts: the evidence of language', in: The Celtic World. Ed. by M. J. Green, (Routledge 1995, 8–20)
- LEIA** = Vendryes, J. - Bachellery, E. - Lambert, P.Y. Lexique étymologique de l'irlandais ancien, (A 1959, B 1981, C 1987, D 1996, MNOP 1960, RS 1974, TU 1978, CNRS Paris et DIAS Dublin).
- Mallory, J.P.- Adams, A:** Encyclopedia of Indo-European Culture (Fitzroy Dearborn 1997)
- Meid, W:** 'Altkeltische Sprachen (Nachträge)', *Kratylos* 47 (2002), 23–29
- Meid, W:** 'Altkeltische Sprachen I', *Kratylos* 43 (1998), 1–31
- Meid, W:** 'Altkeltische Sprachen II', *Kratylos* 44 (1999), 1–19
- Meid, W:** 'Altkeltische Sprachen III', *Kratylos* 45 (2000), 1–28
- Mullen, A.- Ruiz Darasse, C:** Gaulish. Language, writing, epigraphy (Universidad de Zaragoza 2018)
- Norton, T:** A question of identity: who were the Galatians? Thesis submitted to the University of Wales in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Celtic Studies University of Wales, Trinity St David (September 2013)
- Pedersen, H:** Vergleichende Grammatik der keltischen Sprachen. Bd. I. Einleitung und Lautlehre (Vandenhoeck und Ruprecht 1909).
- Prosdocimi, A.L:** 'Lingua e scrittura dei primi Celti', in: *I Celti*. S. Moscati et al. (Bompiani 1991, 51–60)
- RIG** = Recueil des inscriptions gauloises, sous la direction de P.-M. Duval (Paris): vol. 1 Textes gallo-grecs, M. Lejeune, 1985; vol. 2-1 Textes gallo-étrusques. Textes gallo-latins sur pierre, M. Lejeune, 1988; vol. 2-2 Textes gallo-latins sur instrumentum, P.-Y. Lambert, 2002; vol. 3 Les calendriers, P.-M. Duval et G. Pinault, 1986; vol. 4 Les legends monétaires, J.-B.aptiste Colbert de Beaulieu et B. Fischer, 1998.
- Russell, P:** An Introduction to the Celtic Languages (Longman 1995).
- Sims-Williams, P:** Ancient Celtic Place-Names in Europe and Asia Minor (Blackwell Publishing 2006).
- Stifter, D: Old Celtic. (Vienna 2008).
- Weisgerber, L.** 1931: 'Galatische Sprachreste'. In: *Natalicium Johannes Geffcken zum 70. Geburtstag* 2. Mai 1931 (Carl Winter 1931, 151–175).
- Whatmough, J:** The dialects of ancient Gaul; prolegomena and records of the dialects (Harvard University Press 1970)

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	x
Wykład problemowy	x
Dyskusja	x
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	x
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	x
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu						
	EU1	EU2	EU3	EU4	EU5	EU6	EU7
Egzamin pisemny							
Egzamin ustny							
Egzamin z „otwartą książką”							
Kolokwium pisemne							
Kolokwium ustne							
Test							
Projekt							
Esej	X	X	X	X	X	X	X
Raport							
Prezentacja multimedialna							
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)							
Portfolio							
Inne (jakie?) -							
...							

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30h
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20h
	Czytanie wskazanej literatury	20h
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	20h
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		90h
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

Poniższa skala stosowana jest do ocen cząstkowych, kolokwium zaliczeniowego i egzaminu.

- bardzo dobry (bdb; 5,0): co najmniej 92%
- dobry plus (+db; 4,5): co najmniej 84% lecz mniej niż 92%
- dobry (db; 4,0): co najmniej 76% lecz mniej niż 84%
- dostateczny plus (+dst; 3,5): co najmniej 68% lecz mniej niż 76%
- dostateczny (dst; 3,0): co najmniej 60% lecz mniej niż 68%
- niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%